

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky: **Bc. Michaela Dražková**

Obor studia: učitelství VkJ – ČJ pro 2. stupeň ZŠ

Název diplomové práce: **Klatovská dětská knihovna**

Jméno posuzovatele: PhDr. Štěpán Balík, Ph.D. (KČJ FPE ZČU v Plzni)

Michaela Dražková se ve své diplomové práci pokusila zmapovat Klatovskou dětskou knihovnu vydávanou v letech 1940–1941. Její popis je veskrze pozitivistický. Diplomantka vyjmenovává jednotlivé knižní položky a u prozaických textů se soustředí na popis děje. Nicméně pokud akceptuji tento přístup, lze narazit na četné nedostatky. Autoři textů jsou představeni dvakrát – formou medailonků v jedné z kapitol a také v nascanované příloze č. 6.

Analytická část, a zvláště syntéza je nedostatečná. Při tom by se Dražková mohla například soustředit na roli autorů, kteří přesahují lokální rámec (František Branislav, Jaroslav Kvapil, Emanuel z Lešehradu, Jan Pilař, Fráňa Šrámek, Josef Váchal aj.) a detailněji popsat motivaci jejich účasti či specifický charakter jejich textů publikovaných v knihovně v kontextu jejich díla obecně. Částečně by autorka mohla vyjít z nascanovaných informací ve zmíněné příloze. Tyto informace totiž ve svých medailoncích pominula. Jinde Dražková sice vyjmenovává náboženské motivy (s. 41), ale katolický charakter textů z nich již nevyvozuje.

Výkladový styl je srozumitelný, připomínky z formálního hlediska mám k nerozlišení pomlčky a spojovníku a také ke způsobu odkazování na sekundární literaturu. Autorka by si měla uvědomit, že vhodnější je citovat ne celý díl *Lexikonu české literatury*, ale konkrétní heslo, z něhož vychází. S ohledem na výše zmíněné autory si dokáží představit rozsáhlejší seznam literatury či detailnější práci s archivními materiály. Opravdu nelze dohledat datum úmrtí některých autorů?

Diplomová práce je, co se týče rozsahu a obsahu na hranici dostatečnosti. S ohledem na vytyčené cíle lze konstatovat, že autorka sice Klatovskou dětskou knihovnu skutečně zmapovala, ale už jí nebyla schopna náležitě zanalyzovat či interpretovat. Ojedinele se v práci nicméně objeví věta, která takový rozměr odborné práce naznačuje: „V přiběžích je kromě jiného kladen důraz i na morální hodnoty a žádoucí lidské vlastnosti - (sic!) ohleduplnost, toleranci, pilnost, pracovitost, snahu a zodpovědnost.“ (s. 41). V případě analýzy veršů zcela chybí popis tradice českého trocheje. Proč se zde často vyskytuje tzv. oktosylab a k čemu odkazuje? Dále autorčino zdůvodnění nepřítomnosti jambu s ohledem na přízvuk na první slabice v češtině (s. 42) je zcela mylné, neboť v české prozodii přece existuje nestopový jamb. Navíc ho nevědomky dokládá samotnou ukázkou na str. 45. V souvislosti s dětskou poezií by bylo možné rozvést rovněž roli přirovnání.

Syntetická část je téměř nulová. Půlstránkový závěr je nedostatečný. Syntetický charakter vykazuje pouze jedna věta: „Následně jsem provedla analýzu textů a došla jsem tak k závěrům, že ve verších převládá daktyl a trochej, rýmy se nejčastěji objevují střídavé, sdružené a přerývané, u prozaických textů si můžeme všimnout četnosti poučení, moralizování a vysvětlování vzniku nebo původu věcí, tradic, jevů a míst.“

Přínosem práce je katalogizace zdrojů a lze její výsledky využít například v knihovnictví. Z hlediska literárněhistorického zkoumání by bylo nutné tento počáteční prostý přehled děl a autorů dané knihovny, převyprávění děje a letmý rozbor tropů a figur lépe usouvztažnit a zanalyzovat. Bylo by také možné vzájemně porovnat více knihoven nebo se soustředit na lokální znaky (lokální tematika, přítomnost či absence jazykových specifik). Takový přístup k materiálu a relevantní tázání v práci bohužel chybí.

Práci **doporučuji** k obhajobě a hodnotím známkou: dobře.

Dotazy k obhajobě:

- 1) Mohla by diplomantka u obhajoby vysvětlit motivaci autorů jako František Branislav, Jaroslav Kvapil, Emanuel z Lešehradu, Jan Pilař, Fráňa Šrámek? Co je vedlo k účasti v Klatovské dětské knihnici?
- 2) Účastnili se tito autoři také Vlastivědné knihnice Klatovska?
- 3) Vyskytují se v popisovaných dílech nářeční stylizace, která by napodobovala např. znaky jihozápadočeské podskupiny? Proč jsou přítomny, resp. proč absentují?

České Budějovice, 3. června 2024

.....
PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
Jelínková